

Ruske armade zavzele Ržev - Diktatorja na posvetovanju

NEMŠKA FRONTA SE RUŠI OD BALTIKA DO ČRNEGA MORJA

Rusi zasedli mesto Ržev in prodirajo naprej proti Smolensku. — Vyazma in pokrajina okrog nje bo postala vsak čas obkoljen otok. — Nemški protinapadi povsod obiti. — Nove zmage na jugu.

London, Anglija. — Nemško vrhovno poveljstvo je objavilo vest, da so nemške čete izpraznile mesto Ržev, ki je važna postojanka 130 milj severno-zapadno od Moskve. Ruske čete so vkorakale v mesto in je zdaj v ruskih rokah.

Mesto Ržev se nahaja na zelo važnem kraju, s katere je mogoče kontrolirati vso okolico tja blizu Moskve. Adolf Hitler je že lansko jesen pripisoval temu mestu toliko važnost, ko je zapovedal nemškim armadam, da ga morajo braniti za vsako ceno, da je dejal: "Zgubiti Ržev pomeni za nas toliko, kakor bi izgubili polovico Berlina!"

Nemci so pred umikom razrušili vse mostove, proge in vse količkaj vredne stavbe. Zopet so se izkazali za neusmiljene uničevalce.

Rusi so dospeli do predmestja že zadnje jeseni, a Nemci so jih s svojimi utrdбами okrog mesta zadrževali dosedaj. Toda Timošenkovi uspehi okrog Demjanska in Velikih luk so ustvarjali zadnje dneve nevarnost popolne obkolitve nemških sil na tej točki. Ker se ruske armade valijo naprej proti latviški meji in znajo napraviti vsak čas sunek proti jugu, so Nemci iz strahu pred tem napravili umik in Ržev prepustili Rusom.

Ista usoda, kakor Ržev čaka zdaj Vyazmo, ki se nahaja kakih 70 milj južno od Rževa in tvori eno najvažnejših točk v členu nemške fronte.

Na jugu se približujejo ruske kolone Dr. Jeperopetrovsku

JAPONSKI KONVOJ RAZPRŠEN

Ameriški letalci uspešno napadli japonski konvoj pri Novi Gvineji.

Cooktown, Avstralija.

Kakih 40 milj severno od Vitiāz ožin med Novo Britanijo in Novo Gvinejo so ameriški letalci naleteli na nov japonski konvoj, ki je plul v smeri proti Lae, z namenom, da izkrci ojačenja za tamošnje japonske postojanke. Ameriški letalci so hitro organizirali napad s štirimi valovi velikih težkih ameriških "Flying Fortresses", ki so začeli bombardirati konvoj in istega v kratkem času razpršili na vse strani. En 10 tisoč tonski transport so potopili, druge poškodovali. Japonske ladje so pobegnile proti severu.

GUVERNER OKAZAL ZNIZATI VOZNO DRŽAVNIH VOZIL

Springfield, Ill. — Guverner države Illinois Dwight Green, je naročil državnemu upravitelju vseh državnih avtomobilov in drugih vozil, da kjerkoli potrebuje nujno ne zahtevajo, da naj se voznijo z avtomobili in truki zniža za 40%. S tem bo država hranila z gumijem in gasolinom.

in vsa pokrajina ob severni obali nad azovskim morjem je v nevarnosti pred Rusi.

NEMCI POTRBUJEJO VELIKO ŠKODO V BERLINU

London, Anglija. — Nemška radio oznanila so poročala sinoči, da je bilo ob angleškem zračnem napadu na Berlin ubitih 191 oseb in 268 več in manj poškodovanih. Napad je trajal 31 minut. Nemški radio poročevalci so govorili, da nekega dneva bodo dobili vse to nazaj Angleži in Amerikanci. Neki radio je povdarjal: "Angleži in Amerikanci so odklonili naše dobre nasvete. Ti bodo nekega dneva želi, kar zdaj sejejo." Zopet drugi radio je par ur po napadu oznanjal: "Ameriška mesta ne bodo čez nekaj mesecev od sedaj več varna." Iz nemških krogov je tudi prišlo, da bi se odprti mest ne smelo bombardirati.

Well, vse lepo in prav. Kaj so pa Nemci delali? Kako strastno so razbijali Varšavo, Beograd, London in druga odprta mesta. Ali Nemci res mislijo, da bo samo njim dovoljeno vse, drugim pa ne?

JAPONSKO BRODOVJE BO TREBA UNICITI, PRAVI KNOX

Washington, D. C. — Morariški tajnik Knox je pri zaslisevanju pred odborom v senatu povdaril, da v Pacifiku bodo Združene države morale uničiti japonsko vojno brodoge. Zahrbtost Japoncev je pokazala, da Japonci niso vredni nikakega zaupanja več. Kontrola nad Pacifikom bo lažična prišla v področje Združenih držav.

KARDINAL HINSLEY BOLJŠI

London, Anglija. — Kardinal Arthur Hinsley v Westminsteru, ki je imel hud srčni napad zadnje sobote je zopet boljši, pravi poročilo. Visoki prelat katoliške cerkve v Angliji je že v visokih letih.

SESTANEK SE JE VRŠIL NA ITALIJANSKO-NEMŠKI MEJI

Hitler in Mussolini sta si dala zagotovila za nadaljno zavezništvo. — Mussolini zagotovil partnerja Adolfa, da ne bo sklepal separatnega mira. — Italija mora prispevati nadaljno "topovsko hrano" za rusko fronto.

KRIZEM SVETA

Madrid, Španija. — Newyorški nadškof, prevz. Francis J. Spellman, ki se je mudil zadnja dva tedna v Vatikanu, je naredil te dni zadnji obisk pri sv. Očetu, predno se poda nazaj v Ameriko. Njegovemu obisku Vatikana pripisujejo po vseh prestolnicah obeh taborov veliko važnost.

Buenos Aires, Argentina. — Argentinski vojni minister je izdal včeraj pooblastilno naredbo za izvažanje municije in orožja v Anglijo. Odredba pa določa le izvoz orožja, ki se bo izdelalo iz blaga, ki ga mora preskrbeti Anglija sama.

Mexico City, Mehika. — Mehikanski predsednik Camacho je podpisal odredbo, da vlada ustanovi posebni vladni kartel, ki bo pazil na višino cen vsemu blagu na trgu. Kartel bo imel moč kupovanja in razdeljevanja živeža in vsega raznega blaga.

Mexico City, Mehika. — Zvezni okrožni svet Unije je poslal mehikanski vladi navet, da naj Mehika plača iz Zdr. držav uvoženo blago, ki se uvaža na podlagi "Lend-Lease" zakona. Točno plačevanje za prejeta blago, pravi svet, bo ostanilo vsak dvom, da Zdr. države kontrolirajo Mehiko radi njenih dolgov.

Bern, Švica. — Po prejetih poročilih iz Italije, sta se te dni tajno sestala na italijanski nemški meji Adolf Hitler in Benito Mussolini v svrhu važnega posvetovanja glede novih položajev na raznih osiščnih frontah. Posvetovanja se je udeležil tudi nazijski zunanji minister von Ribbentrop, od italijanske strani pa načelnik italijanskega generalnega štaba general Vittorio Ambrosio. Hitlerjev strateški urad pa je zastopal nazijski general Warlimont.

V kolikor omenjajo poročila, sta si oba diktatorja zagotavljala zvestobo v zavezništvu. Nemci so baje zahtevali od Mussolini, da poda na novo izjavo glede raznih govoric, ki krožijo po svetu, da je Italija pripravljena skleniti separatni mir. Benito Mussolini je podal ponovno svečano zagotovilo, da ne bo sklepal nikakega separatnega mira z nikomur.

Do vseh zaključkov pa na konferenci ni prišlo, ker po štirih urah posvetovanja na oklopnem vlak, se je Hitler s svojimi spremljevalci vrnil nazaj v Nemčijo. Von Ribbentrop pa se je podal z Mussolini.

(Dalje na 4. strani)

GANDHI PRENEHAL Z GLADOVNO STAVKO

Poona, Indija. — Mohandas K. Gandhi, ki je bil na gladovni stavki 21 dni je jenjal z isto včeraj dopoldne. Gandhi je v dobrem stanju in ni nevarnosti za njegovo zdravje. Vlada ga je posvarila, da naj za naprej več ne širi odpora proti vladi, ali pa bo primorana na novo nastopiti.

VPOKLIC DRUŽINSKIH OČETOV SE PŘIČAKUJE

Washington, D. C. — Vpoklic družinskih očetov v vojaško službo se pričakuje okrog 1. maja letos. Sicer je oblast, ki upravlja novačenje za vojaško službo začasno ukinita vpoklicovanje družinskih očetov, toda naredba bo v kratkem spremenjena, kakor poročajo.

FARMARSKI DELAVCI OSTANEJO PRI SVOJEM DELU

Washington, D. C. — Senatski odsek za vojaške zadeve kot novačenje moških za vojno službo je odobril predlogo, da se farmarske delavce izvzame od takojšnjega novačenja za vojno službo. Toda ostati morajo kot potrebni delavci na farmah, dokler jih oblasti kam drugam ne določijo. Presoja in odločanje, kdo je potreben za delo na farmah, je prepuščeno lokalnim nabornim odborom, ki bodo sproti reševali take slučaje.

VESTI O DOMOVINI

Iz raznih virov prihajajo poročila o nadaljnjih bojih v Jugoslaviji, kjer se Nemci in Italijani zastojno trudijo, da bi strli odpor domačega prebivalstva. — Iz naše Slovenije te dni ni nobenih poročil.

Nemška ofenziva na Hrvaškem

London, 24. februarja (ONA) — Nemško vojaško poveljstvo je prevzelo upravo vse Hrvaške, vključno predelov, ki so bili dozdaj pod italijanskim nadzorom.

Prišlo je do tega kljub zmagoslavim oznanilom "odločilnih zmag" nad uporniški silami, o katerih neprestano poročajo poročila iz osiščnih virov. Zadnja vest je prišla iz Madžarske, trdeč, da je bilo ubitih 5.000 upornikov v teku 14 dni in da je bilo več skupinskih poveljnikov ustreljenih.

Znano je tudi, da je bilo mesto Bosanska Krupa, katero je osiše zasedlo pred par dnevi, do tal porušeno z bombardiranjem iz zraka, predno je fašistom uspelo, da predelejo v mestno sredino.

Nemci trde, da je ozemlje med rekama Uno in Savo očiščeno, priznavajo pa istočasno, da so se partizani umaknili na gorske grebene, ki obkrožujejo vso okolico.

Močne nemške vojaške sile prodirajo v dolini Drine in so se prebile že naprej od mesta Loznica.

Jugoslovani zavzeli Konjice

Carigrad, 24. februarja (Reuter) — Jugoslovanski partioti so zasedli mesto Konjice; glasom vesti, ki so danes prispale sem, je mesto padlo šele po srditih bojih z nemško posadko.

Patriotom je pomagalo domače muslimansko prebivalstvo. Na stotine mrtvih Nemcev je ležalo po mestnih ulicah, ko je bila bitka končana.

Druge skupine upornikov so vrgle iz tira in s strojnimi obstrlejevalci vlak na progi Beograd-Zagreb.

Uspehi jugoslovanskih guerilcev

London, 25. februarja (AP) — Iz ruskih virov prihajajo poročila, da se boji v Jugoslaviji nadaljujejo in je padlo v zadnjih bitkah več nego tisoč mož različnih čet osiše.

Glasom teh vesti, so jugoslovanski guerilci uničili pri Gornjem Lapacu celo stotnico italijanske infanterije. Zajeli so več topov in precej municije in razstrelili en tank in več tovornih avtomobilov, polnih granat.

V drugih spopadih z osišem je bilo uničenih 9 tankov, dočim so bili trije zaleteni nepoškodovani.

London, 24. februarja (UP) — Batrič Zečević, načelnik policije v Kragujevcu je bil ubit od patriotov.

Zanimiva sodna razprava

Nova Hrvatska, Paveličev list iz Zagreba objavlja dne 23. januarja naslednji razglas notranjega ministerstva:

Zagrebsko pokretno vojaško sodišče je obsodilo na smrt Stjepana Kovačeca, 33 let, rimskega katolika iz Jesenj-dol-a, Stjepana Nezmahen-a, 48 let, rimskega katolika iz Krapine, dr. Peter Rihterja, 28 let, rimskega katolika iz Radboja in Ivana Božiča, 33 let, rimskega katolika iz Brdovca.

Kovačec je bil član komunistične stranke in sekretar okrajnega in lokalnega komiteja v Djurmacu, od julija 1942 naprej; organiziral je in načeloval komunističnim shodom, na katerih so sklenili, da se bo nadaljevalo organiziranje in nabiranje narodnega davka in orožja; kriv je sabotaže v premogokopu Mirna, v katerem je uničil žično železnico; pretrgal je nemško telefonsko linijo, ter v bližini Djurmanca pogнал v zrak železniški most s pomočjo električne bombe; s tem je povzročil smrt strojevodje; bil je tudi načelnik skupine, ki je nabirala narodni davek in je tudi sam ponovno prispeval in od drugih oseb nabiral denarne prispevke za nakup orožja in municije; ukazal je Branku Gretiču, Leopoldu Horvatu in Franju Skelcu, ki so bili člani komunističnega komiteja, da prezečejo nemško telefonsko žico; dne 21. septembra 1942 je bil še vedno v posesti vojaške puške s sto patroni; istotako kakor Nezmahen in Rihter je prekršil zakon s tem, da ni sporočil oblasti imen drugih komunistov in partizanov, ter o njihovem protidržavnem delovanju.

Rihter je bil komunistu naklonjen, ter je spomladi 1942 skupaj z odposlancem zagrebske komunistične stranke, Avgustom Harzog-om, organiziral narodni komite, ter v Krapini sam ponovno prispeval denar v te svrhe in tudi zamolčal imena in protidržavno delovanje drugih komunistov, katere je poznal.

Nezmahen je bil komunistu naklonjen in je pomagal komunistu Slavku Leskovarju iz Zagreba, ter je z njim in z Rihterjem organiziral komite za nabiranje narodnega davka; bil je v Krapini blagajnik in je tudi sam ponovno prispeval in nabiral denar od drugih in zamolčal protidržavno delovanje drugih oseb.

Božič je ponovno prispeval denar za narodni davek.

Kovačec je bil ustreljen, Nezmahenova in Rihterjeva obsodba na smrt pa je bila na poglavnikovo povelje spremenjena v dosmrtno prisilno delo, dočim je bila Božičeva smrtna obsodba spremenjena v 20-letno prisilno delo.

—
Predstavite vašim prijateljem "Amer. Slovenca" in jim ga priporočite, da se nanj naroči!

KLAVNICE OPOZARJAJO NA POMANJKANJE MESA

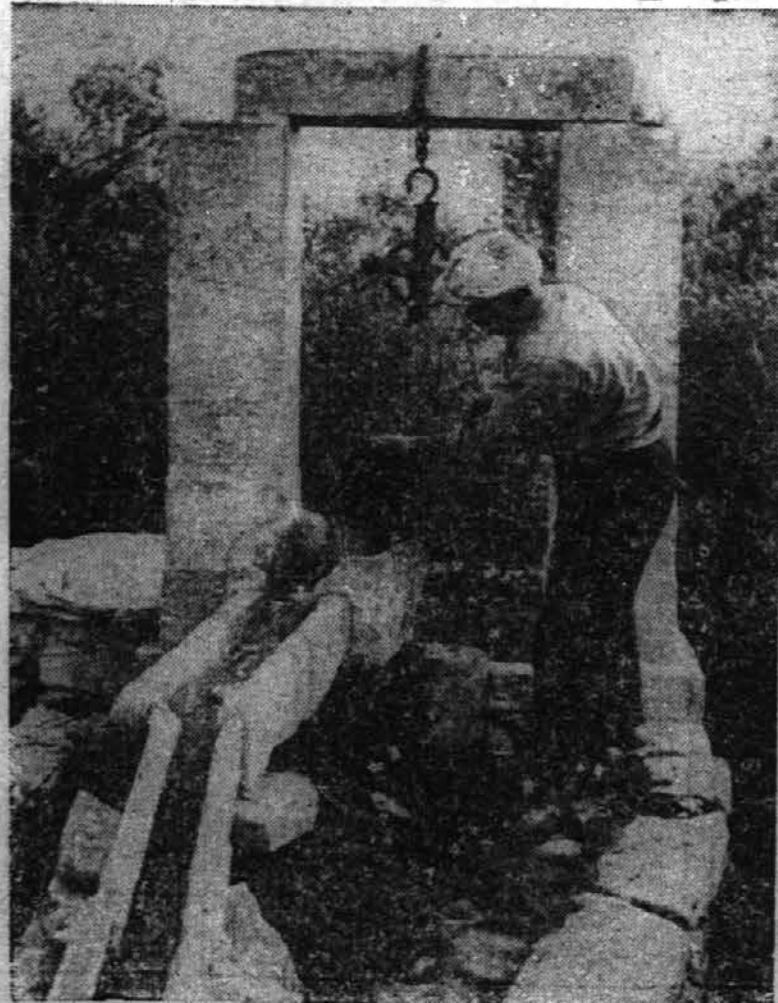
Chicago, Ill. — Zastopniki chikaških klavnic so na svojem posvetovanju z uradniki vladnega urada za kontrolo cen in razdeljevanje živeža in blaga predložili več dokazov, da vladna odredba glede cen in dobave klavne živine ovira dobavo iste. Klavnice trdijo, da v premnogh slučajih obratujejo s zgubo. Krivda zato se nahaja v nepostavnem ubijanju klavne živine in potem v nepostavnem razpečavanju mesa. Razine stranke koljejo in ubijajo klavno živino po farmah in potem na svojo roko tajno razpečavajo meso. Ti plačujejo višje cene in posledice so, da manjka klavne živine za postavni trg. Da se temu odpomora je treba preprečiti prodajo klavne živine nepostavnim prekupčevalcem. Le na ta način, bo mogoče klavnicam preskrbeti več mesa za armado in mornarico in

za "lend-lease" naročila za zavezniške dežele.

Dalje klavnice zahtevajo, da vladni kontrolni urad določi višino cen za klavno živino, ker le na ta način bo mogoče stabilizirati cene na mesnem trgu.

Zdravstvene oblasti obenem opozarjajo občinstvo naj nihče nikar ne kupuje od nepostavnih prodajalcev nobenega mesa. Premnogi izmed teh kupijo razno živino, ki ni pregledana od zdravstvenih oblasti in vsebuje vse razne bolezni. Več raznih pojavov bolezni je nastalo, ker ljudje jedo meso od bolne živine, pravijo oblasti. Razna živina ima tuberkulozo in ljudje, ki uživajo tako meso, bodo prej ali slej sami oboleli za take bolezni. Zato previdnost in nihče naj ne kupuje mesa, ki ni pregledano in žigosano od vladnih pregledovalcev mesa.

IRIGACIJA NA MALTI

Na otoku Malti v Sredozemlju morajo namakati tamošnje pečeno zemljo. Slika kaže, kako oskrbnik naliva v korito vodo za namakanje, ki jo vlačijo iz globokoga vodnjaka.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America.
Established 1891

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedeljkov in dnevo po praznikih.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after a holiday.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročnina:	Subscriptions:
Za celo leto \$6.00	For one year \$6.00
Za pol leta 3.00	For half a year 3.00
Za četrt leta 1.75	For three months 1.75
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$7.00	For one year \$7.00
Za pol leta 3.50	For half a year 3.50
Za četrt leta 2.00	For three months 2.00
Posamezna številka 3c	Single copy 3c

POZOR! Številke poleg vašega imena na naslovni strani kažejo, do kedar je plačana vaša naročnina. Prva pomeni mesec, druga dan, tretja leto. Obnavljajte naročnino točno.

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti poslani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnje številko v tednu je čas do četrtke dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter, November 10, 1925 at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

P. A.:

"MEČ DUHA"

Ob koncu tega članka bom povedal, kdo je napisal in zakaj je napisal naslednje besede:

Živimo v času, ki se po pravici imenuje eno največjih razpotil svetovne zgodovine. Od enega konca sveta do drugega pretresajo človeštvo krize in katastrofe. Minilo je stoletje optimizma in navideznega avtomatičnega napredka — ljudje pa spet enkrat stojimo pred temno stranjo življenja. Zares, iz oči v oči gledamo temo in samo krizo. Papež je imenoval to reč "mrak po celi zemlji". Zmeda gospodarji vseposod. Toda največja zmeda je v glavah ljudi, zakaj ljudje so izgubili odgovor na najbolj temeljno vprašanje: Čemu smo na svetu? Kaj je namen našega bivanja na zemlji?

Vse mora biti gola tema, ako je človek v temi glede samega sebe. Edina svetla točka v tej svetovni temi je spoznanje, kaj je človekov namen na zemlji. In to spoznanje je: Bog je ustvaril človeka, da bi ljubil Boga in svojega sočloveka; Bog je pa ustvaril tudi človeško družbo, zakaj človek more biti cel človek le v medsebojnem bratstvu s svojim bližnjim. To je postava človekovega življenja. Znanost nas uči: Poznati zakone vseh ustvarjenih reči — vode, rastline, živali — vedeti, kako te in take stvari žive in po kakih naravnih postavah se ravna, se pravi, posvetiti v njihove skrivnosti in pregnati temo, ki jih obdaja.

Isto velja o zakonih in postavah, ki jih je Bog dal človeštvu. Te postavbe nam šele razodenejo, kako si je Bog zamislil človeka. Razodenejo nam, kako si je Bog zamislil človeško družbo in človekovo medsebojno bratstvo. Te postavbe, ki zadevajo človeka, se imenujejo NARAVNE postavbe NARAVNOSTI, v kolikor urejujejo življenje poedinega človeka in mu povedo, kaj je prav in kaj ni prav. Imenujejo se NARAVNE postavbe PRAVIČNOSTI, v kolikor urejujejo življenje človeške družbe. Dober človek v pravični družbi živi v svetlobi božje resnice. S tem je tema pregnana in odpravljena.

Drevesa, rastline, živali — ne morejo nasprotovati naravnemu zakonu, ki urejuje njihov način življenja. Nimajo proste volje. Človek pa ima prosto voljo. Človek le prepogosto nasprotuje naravnemu zakonu svojega življenja. Ima pač prosto voljo. In tako človek pogosto izgubi vid za svetlobo, ki razsvetljuje ves svet — svetlobo božje resnice...

Biti katoličan, to pomeni, da imaš prav posebne odgovornosti v svojem življenju. Neverjetno je, kako lahko miselnost ljudi pozablja na resnost te svoje odgovornosti. Gospod Zveličar nam je povedal, da imamo biti kvas v testu, da moramo biti luč v temi. V naših dneh je svet ves pokrit s temo. Komu naj mi katoličani pripisujemo to nesrečno temo? Ali bomo obtoževali kar tisto temo samo in se jezili na njo, da je legla na ves svet? Ali pa bomo priznali, da je krivda radi teme na naši strani — ker smo bili poklicani svetiti v svet, pa smo pustili, da je naša svetloba ugasnila...?

Kaj je tema sama na sebi? Nič drugega ko pomanjkanje svetlobe. Z drugo besedo: Mi katoličani nismo dovolj svetili na pota ljudi. Ljudje niso videli svetlobe, vsaj ne v zadostni meri, ne v naših besedah in ne v naših početjih. Zato je treba veliko današnje svetovne teme pripisati na našo odgovornost. In na sodni dan bo Bog dejal: Poberi se, ti nekoristni hlapec...

Zakaj smo nekoristni? Prvič zato, ker smo sami prav tako nevedni kot oni, katerim bi morali prinesiti svetlobo. Koliko je zares takih med katoličani, ki se v polni meri zavedajo, da je naša vera VSA ŽIVLJENJSKA POT, popolna življenjska filozofija, ki ne urejuje samo naših osebnih, individualnih dolžnosti do Boga, ampak tudi naše družabne dolžnosti do bližnjega, našo odgovornost kot državljanov, naše vedenje do vsega sveta? Socijalni nauki naše Cerkve so nam še vedno vedno španska vas. In vendar so skoraj vse papeške enciklike zadnjih 50 let večinoma obravnave SOCIALNA vprašanja in jih reševale v katoliškem smislu. Prav tako se najbolj pereča ugibanja sveta o bodo-

nosti vsega življenja narodov bavijo venomer s socijalnimi vprašanji.

Drugič smo nekoristni zato, ker se preveč zapiramo sami vase. Preveč smo zaverovani v "izolacijo". Ker se katoličani nismo dovolj zavzemali, da bi se naučili dati pravilne odgovore na vprašanja, ki jih svet neprenehoma skuša zvedeti — zato smo v veliki zadregi glede svojih odnosov do nekatoliškega sveta. Le prepogosto smo zavzeli stališče, da je te ljudi najbolje pri miru pustiti. Ali bi ne bilo bolje, če bi se povzpeli do bolj pogumnega stališča, ki pravi: Pomagali jim bomo mnogo, če gremo mednje z božjo svetlobo, zelo malo pa, če jih ignoriramo... in se skušamo izogniti njihove teme. Naj bodo ljudje še tako daleč drug od drugega v raznih vprašanjih vere in nevere — vedno je mogoče najti med njimi kaj skupnega, pri čemer se lahko srečajo na enotni pozornici. Res je, da je današnja tema strahotno prepregla ves svet z najnižjim poganstvom, najbolj neverjetnim materializmom, nerazumljivim zverstvom in naravnost nečloveško samogoltnostjo, vendar se še vedno povsod najdejo ljudje tudi izven krščanstva in posebej katoličanstva, ki imajo smisel vsaj še za naravne zakone posameznika in družbe, za neki red pod vplivom civilizacije in kulture, za neko mero človeškega dostojanstva. In če jim vsega drugega manjka, obdržali so vsaj nekaj tistega, kar se imenuje "common sense", po naše — pamet. S sodelovanjem s takimi ljudmi, ki jih ni tako težko najti, bo vendar mogoče obdržati in na novo pozidati neko vzdržno človeško družbo, ki bo vsaj človeška in človečanska, ako že ne vseskozi krščanska.

Papež je dejal v svojem božičnem nagovoru leta 1939: "Naj vsi ljudje DOBRE VOLJE začno kampanjo, da se privede človek nazaj od izpodkopanih vodnjakov k živemu studencu božje pravičnosti." Ta božja pravičnost ima pa za podlago naravni zakon. Vsaj na podlagi naravnega zakona se bomo mogli še srečati z onimi, ki niso z nami v eni in isti staji, in bomo mogli z njimi sodelovati, ako se otresemo svoje vse prevelike ozkosrčnosti...

Kdo je torej zgornje vrstice napisal? Napisala jih je neka Barbara Ward, ki skuša razložiti, kaj je in kaj pomeni na Angleškem organizacija, ki se imenuje "Meč Duha" (Sword of the Spirit). Ustanovil jo je katoliški kardinal Arthur Hinsley z namenom, da bi delovala za uveljavljenje krščanskih načel pri zeleni mizi prihodnje mirovne konference...

NAJLEPŠA ZABAVA
Joliet, Ill.

Predpustne veselice, katere so bile v prejšnjih letih v navadi, bodo letos bolj redke. Po nekaterih krajih ne bodo imeli ničesar. Pri nas v Jolietu, bomo pa imeli izvrstno zabavo na predpustno nedeljo, dne 7. marca, popoldne in zvečer. In to bo take vrste zabava, po kateri ne bo drugi dan glava bolela, niti vest pekla; ampak srce se bo smejalo od veselja in zadovoljnosti, da smo obiskali to prireditel. Na programu bo: Dvanajsti letni koncert naše šolske godbe. Vsak koncert naše godbe je bil izvrsten, poln užitka; toda letošnji bo pa nekaj izrednega. S tem koncertom bo združena šaloigra: "The Boomville Band Concert", katero bodo vprizorili starejši člani naše godbe. Ta igra je tako šaljiva, da boste gotovo za nekaj časa pozabili svoje vsakdanje skrbi in se do srca nasmejali. Zraven igre bo še petja in godbe. V resnici bogat in zanimiv program. Naš dirigent, Mr. Harlan M. DaValt, ima v oskrbi godbene komade; Father

Kuzma pa uči in nadzoruje šaloigro.

Koncert 7. marca bo v proslavo 12 letnice odkar se je ustanovila naša godba. Ustanovil jo je blagopokojni č. g. John Plevnik, s pomočjo svojega nadarjenega kaplana č. g. M. J. Hiti-ja. V teku tega let se je veliko naših otrok poslušilo te prilike, da so se vezbali v glasbi. Veliko jih je že, ki so zaradi svoje godbene izobrazbe dobili boljše mesto v vojaški službi. Vse kar človek dobrega zna, mu enkrat prav pride.

Pridite vsi na to krasno prireditev. Prvič, da pošteno razveselite sami sebi, drugič, da date priznanje in navdušenje našim mladim godbenikom, ki se tako trudijo za dobro stvar. Čas igre je: v nedeljo dne 7. marca ob 2:30 popoldne in zvečer ob 8:00. Vstopnina za odrasle je 50 centov, za otroke 11. Kar se bo naredilo na tem koncertu, bo za popravilo godbenih instrumentov, ker novih ni zdaj mogoče dobiti radi vojne. Ko že imamo tako krasne nove uniforme za našo godbo, moramo preskrbeti še dostojne instrumente, tako, da

bomo pripravljeno nastopiti ob vsaki priložnosti.

Father Kuzma.

GLAS IZ SEVEROZAHODA
Enumclaw, Wash.

Tukaj ponavadi ni hude zime, letos je pa bila precej muhasta celi januar. Parkrat je padlo snega po par inčev, da so imeli otroci veselje z njim. Zdaj je toplo po dnevi, noči so pa še mrzle.

Pred par tedni sem dobila knjigo "Ko smo šli v morje bridkosti," ki jo je spisal Rev. K. Zakrajšek. Stane samo dva dolarja in pol. Ta knjiga je vredna, da bi jo vsak Slovenec naročil. Zelo veliko pove, kaj so Nemci že pred to vojno počeli po Jugoslaviji, kako je že pred vojno Jugoslavija ležala Hitlerju v gobec, da jo je potem lažje pogoltnil v svoj želodec. Veliko je pisanega v knjigi tudi, kako so bili ljudje zbegani celi mesec marec 1941, kaj se bo skuhalo, ali bo vojna ali ne, in res so šli v morje bridkosti.

Rev. Zakrajšek pa, mislim, kar nič ne gre spat, temveč piše noč in dan; neprestano se trudi samo za dobrobit slovenskega naroda. Slovenci, podpirajmo ga! Ne mečimo mu polena pod nogo! Prosimo Boga, da bi vsi ti možje, ki so zbrani, da bi pomagali dobiti Jugoslavijo nazaj, v resnici mogli opraviti svoje delo. Seveda jih bomo morali tudi z denarjem podpirati, drugače ne bo nič.

Johanna Logar.

JAVNA IZJAVA
Chicago, Ill.

Vsled neupravičenih očitkov in trditvev proti častnemu predsedniku SANS-a Louisu Adamiču zaradi našega skupnega obiska dne 15. januarja 1943 pri državnemu podtajniku Mr. Sumnerju Wellesu in načelniku OSS, Mr. Poole-u, izjavljamo podpisani člani in članica deputacije sledeče:

"Mr. Louis Adamič, ki je bil izvoljen na Slovenskem narodnem kongresu kot častni predsednik Slovenskega ameriškega narodnega kongresa, in ki je preskrbel, da je delegacija dobila dostop do preje omenjenih državnikov, ni nikakor govoril v svojem imenu. Vsak izmed nas ima pisano poročilo, ki je bilo sestavljeno v hotelu Willard, predno smo šli obiskat Mr. Wellesa in Mr. Poole-a.

Mr. Adamič ni rekel, da Slovenci ne bomo sodelovali z ameriško vlado, ali da ne bomo kupovali vojnih bondov. Vse, kar se je govorilo, je bilo v zaslobi ameriških Slovencev. Poudarjalo se je lojalnost našega naroda do Amerike in do žrtev, ki jih v sedanji vojni doprinaša, da se tako po svojih močeh pomaga Ameriki do zmage.

Vse, kar je bilo govorjeno, je bilo storjeno v dobri veri z dobrim namenom v korist ameriškim Slovincem in v pomoč slovenskemu narodu v starem kraju. Vse je bilo storjeno z najboljšim namenom narodu koristiti in tako sta tudi oba državnik poročila v enakem smislu sprejela. Držav-

ni podtajnik, Mr. Welles, se je še celo izrazil, da bodo Slovenci v starem kraju po končani sedanji vojni bolj upoštevani, kakor po prvi svetovni vojni. Ravno tako je državni podtajnik obljubil, da bo izdal izjavo, ki bo razmere in razpoloženje med ameriški Slovenci izboljšala, kar se tiče propagande grofa Sforze in Ottona Habsburškega.

Podpiransi smatramo, da oni, ki so Mr. Louisa Adamiča obdolžili, da je rekel, da Slovenci ne bomo sodelovali z ameriško vlado in da ne bomo kupovali vojnih bondov, so bili o zadevi napačno informirani. Mr. Louis Adamič kot častni predsednik SANS-a zasluži pohvalo za delo in žrtvovanje, ki ga doprinaša za Slovenski ameriški narodni svet v Ameriki.

Za delegacijo:
Marie Prislund, Janko N. Rogelj, Rev. Kazimir Zakrajšek, Joseph Zalar, Vincent Cankar.

Chicago, Ill., dne 27. februarja 1943.

KAKO JE BIL O KAJ BO
Chicago, Ill.

Dober poročevalec mora gledati nazaj in naprej; to se pravi, mora imeti oči spredaj in zadaj, ali pa se mora navaditi, da med tem, ko z enim očesom opazuje eno stvar, z drugim očesom gleda že drugo. Najprej bom povedal, kaj vidim za seboj.

Zadnje nedeljo nam je skupina slovenskih igralcev v režiji Mr. Jožeta Fajfarja in pod pokroviteljstvom društva Marije Pomagaj KSKJ v dvorani pri Sv. Štefanu podala igro "Strast vodi v propast." Ker se sam ne razumem veliko na take stvari, sem malo povprašal naokrog, kdo je pravzaprav najstrožji dramski kritik v naši naselbini. Povedali so mi, da Mrs. Helena Kushar najbrž še največ ve, kako bi se moralo igrati. Zatorej sem kar naravnost vprašal njo, kaj si misli o tej igri in igralcih, Mrs. Kushar je prav lepo pohvalila igro samo in vse igralce, od prve do zadnje. Igrale so Mrs. Mary Blai, Mrs. Frances Gomilar, Mrs. Anna Zorko, Mrs. Lillian Kozek, Mrs. Anna Štefanc, Mrs. Frances Žibert, Mrs. Mary Golenko in Miss Anna Jerina.

Pred igro je zbor Adria zapel ameriško državno himno in celo vrsto okroglih slovenskih pesmic, kasneje pa je zbor Zenske zveze istotako zapel več lepih domačih. Mali fantek Daniel Grimšič je bil ponovno poklican na oder, kjer je na harmoniko praverlepo zaigral več slovenskih in ameriških komadov. Kakor po navadi, je trojica Joseph Fajfar, Anton Krapenc in Joseph Gomilar s svojim šaljivim nastopom spravila vse v posebno židano voljo. Bila je lepo zaokrožena prireditelj, za katero moramo častitati našemu vrlemu društvu Marija Pomagaj in njegovemu delavnemu članstvu in odboru, posebno predsednici Mrs. Leni Pichman in tajnici Mrs. Pavlini Kobal. Vdeležba je bila prav lepa.

(Dalje na 3. strani)

DOGODKI

med Slovenci po Ameriki.

Willardčani, pozor!

Willard, Wis. — Tem potom naznanjamo, da pride ta teden k nam Rev. Father Zakrajšek in bomo tudi pri nas ustanovili "Molitveno fronto". Več o tem bo oznanjeno v cerkvi prihodno nedeljo. — L. P.

Z bridkimi sabljami...

Chicago, Ill. — Zadnje nedeljo sta bila povzdignjena na četrto stopnjo Kolumbovih Vitezov Rev. Edward Gabrejan in Mr. Charles Kahover, 2321 S. Wolcott Ave. Kolumbovi vitezi četrte stopnje nosijo ob posebno slovenskih prilikah črne frake, visoke cilindre, bele trdo poštirkane srajce in dolge svetle sablje, da niti ne omenimo finih rokavic in svetlih ozkih čevljev in ostalega. Razen omenjenih dveh so pri nas to posebno odlikovanje že prej dosegli sledeči rojaki: Mr. Matt Kremesec in sin Mr. Victor Kremesec, Mr. Frank Kosmach, Mr. Michael Trinko Jr., Mr. Frank Grill Sr., brata Mr. Frank Jurjovec in Mr. Leo Jurjovec Sr., Mr. John Petrovic in Rev. Leonard Bogolin. Jih je že lepa četica in težko čakamo, kdaj jih bomo imeli priliko videti vse skupaj v njihovih bleščečih opravah.

Na dopustu

Chicago, Ill. — Na 14 dnevni dopust je prišel iz mesta New Orleans, La., korporal Edward Retel. Njegov brat St. Sgt. Louis Retel pa je nedavno dospel v Anglijo.

Na tridnevni dopust je prišel tudi Ernest Račić iz Army Signal Corps šole v Ashland, Wis.

Lep napredek

Cleveland, O. — Župnija Marija Vnebovzete v Collinwoodu je kupila iz župnijske blagajne za \$2,000 vojnih bondov. To je prvi denar, ki ga ima župnija na razpolago, odkar je vodstvo poplačalo vse farne dolgove. Naš župnik, preč. Msgr. Vitus Hribar, pravijo, da bodo še naprej po svoji najboljši moči pomagali ameriški vladi v njenem vojnem naporu.

Nenavadno letno poročilo

Chicago, Ill. — Duhovniki pri Sv. Štefanu so zdaj izdali obširno farno poročilo za leto 1942, ki ni le navadno letno poročilo, temveč je obenem tudi krasna spominska knjižica. Krasi jo prelepa naslovna slika in barvah, znotraj pa posnetki fotografij naše šole, graduincev, Rdečega križa in skoraj vseh naših vojakov, mornarjev, marinov, itd. Iz naše fare jih je že do zdaj okrog 180 v vojaški službi. V prvi svetovni vojni jih je bilo vsega skupaj le 18.

"Amer. Slovenec" je vez, ki družji ameriške Slovence od obale do obale.

TARZAN (656) DARENINO NAKITJE

BEFORE VENTURING AWAY, TARZAN DECIDED HE MUST PROVIDE SOME MEANS OF SELF-SUPPORT FOR HIS PROTEGES.

Predno se oddalji, je Tarzan ugotovil, kako mora preskrbeti za svoje tovarise.

"IF THERE IS ANY METAL AMONG YOU," HE SAID, "PERHAPS WE CAN MAKE HOOKS TO CATCH FISH."

"Ako je kaj kovine med vami," je rekel: "morda napravimo nekaj trakov, da si nalovimo kaj rib."

BUT THESE WERE REFUGEES FROM METAL-HUNGRY WAR COUNTRIES. EVEN THEIR BELT BUCKLES WERE OF BRITTLE PLASTICS.

Toda ti rešenci so bili vsi iz po vojni prizadetih krajev. Celo obroči za pasove so bili le iz nadomestkov, namesto iz železa.

THEN TARZAN'S EYES LIGHTED UPON THE LARGE GOLDEN NECKLACE DARENA WORE.

Tedaj je Tarzan zapazil, da ima Darena dolgo zlato veržico.

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: Edgar Rice Burroughs

Družba sv. Družine
(THE HOLY FAMILY SOCIETY)
Ustanovljena 29. novembra 1914.

V Zedinjenih Državah **Sedež: Joliet, Ill.** Inskorp. v drž. Illinois Severne Amerike. 14. maja 1915.

Naše geslo: "Vse za vero, dom in narod; vsi za enega, eden za vse."
GLAVNI ODBOR:

Predsednik: George Stonich, 257 Lime Street, Joliet, Illinois
1. podpredsednik: Frank Tushek, 716 Raub St., Joliet, Ill.
2. podpredsednik: Kathrine Bayuk, 528 Lafayette St., Ottawa, Ill.
Tajnik: Frank J. Wedle, 301 Lime Street, Joliet, Ill.
Zapisnikar: John Nemanich, 650 N. Hickory St., Joliet, Ill.
Blagajnik: Joseph Klepec, 903 Woodruf Rd., Joliet, Ill.
Duhovni vodja: Rev. Mathew Kaba, 223 - 57th St., Pittsburgh, Pa.
Vrh. zdravnik: Joseph A. Zalar, 351 No. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:
Andrew Glavach, 1748 W. 21st St., Chicago, Ill.
Joseph L. Drasler, 1318 Adams Street, North Chicago, Illinois.
Joseph Jerman, 20 W. Jackson St., Joliet, Ill.

POROTNI ODBOR:
Joseph Pavlahovich, 39 Winchell St., Sharpburg, Pa.
Mary Kovacich, 2294 Blue Island Ave., Chicago, Ill.
John Demia, 2739 Arthington Ave., Chicago, Ill.
Predsednik Atletičnega oddelka: Emery Subar, 540 North Bluff Street, Joliet, Illinois.

URADNO GLASILO:
"Amerikanski Slovenec", 1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Do 1. jan. 1942 je DSD izplačala svojim članom in članicam ter njih dedičem raznih posmrtnih, poškodnin, bolniških podpor ter drugih izplačil denarne vrednosti do četrtilijona dolarjev.

Društvo za DSD se lahko ustanovi v vsakem mestu Zdr. držav z ne manj kot 8 člani (čami) za odrasli oddelek. Sprejme se vsak katoličan moškega ali ženskega spola v starosti od 16 do 60 let. V mladinski oddelek pa od rojstva do 16. leta.

Zavaruje se za \$250.00, \$500.00 ali \$1.000.00. Izdajajo se različni certifikati, kakor: Whole Life, Twenty Payment Life in Twenty Year Endowment. Vsak certifikat nosi denarno vrednost, katere se vsako leto viša.

Poleg smrtnine izplačuje DSD svojim članom (icam) tudi bolniško podporo iz svoje centralne blaginje, kakor tudi za razne operacije in poškodnine.

Mesečna plačila (assessments) so urejena po American Experience tabeli.

DSD je 117.24% solventna, potrjujejo izvedenci (actuaries).
Uradni jezik je slovenski in angleški.
Rojakom in rojakinjam se DSD priporoča, da pristopijo v nješto sredo!

Za vsa morebitna pojasnila in navodila se obrnite pisмено ali ustmeno na gl. tajnika: FRANK J. WEDIC, 301 Lime St., Joliet, Ill.

ALI SE BO LUNA RES RAZBILA NEKOC?

Pred kratkim je prispela iz Londona vest, ki je močno odjeknila v vsej svetovni javnosti. Slavni angleški fizik James Jeans je imel v "Royal society" predavanje, ki ga je končal s sledečimi besedami: "Gospoda moja, luna se bo nekega dne razbila, razletela se bo na koščke!" To da je zaključek njegovih najnovejših študij, o katerem da ni nobenega dvoma več. Izhodišče temu osuplemu razkritju je bila Jeansova posebnost našega sončnega sistema. V tem sistemu so bile že nekaj različne katastrofe, ko se je razletelo neznansko veliko nebesno telo, njegovi deli pa se gibljejo po nebesnem prostoru po matematično izredno točnih zakonih. Bržkone so tudi deveteri planeti, ki se tako ponosno gibljejo okrog sonca, kakor da bi delali to iz lastne moči, le deli, ki so se odrgali od velike matere sonca in so zato še vedno odvisni od sil, ki leže v središču sonca. K devetim velikim planetom, (Merkur, Venera, Zemlja, Mars, Jupiter, Saturn, Uran, Neptun, Pluton, je spadal prvotno tudi deseti planet, ki je potoval med Marsom in Jupitrom, pa se je nekega dne razbil na tisoče koščkov, ki tvorijo danes roj majhnih planetov; astronomi jih imenujejo Ceres, Vesta, Pallas itd.

Tudi meseci, ki jih imajo mnogi planeti, niso nič drugega, kakor kosi zvezd, od katerih so se oddrobili in jim sedaj sledijo kot trabanti. Jupiter jih ima sedem ali osem, — ob raznih priložnostih se odkrivajo vedno novi — Saturn celo devet, njegov obroč, ki ima podobo nebesne meglice, pa sestoji zopet iz manjših nebesnih teles; Mars je zadovoljen z dvema lunama. Zemlja pa ima samo eno, zato pa jo imajo njeni prebivalci posebno radi in ravnajo z njo tako, kakor ravnajo družine s svojimi edinčki. Toda ta naša luna, prijateljica ponočnjakov, pesnikov in mladih ljudi je le suženj Zemlje. Zemlja ji zapoveduje na podlagi dvojne moči. S privlačno močjo jo priklepa nase v velikem krogu, kakor z verigo, s centrifugalno silo pa skrbi zato, da naša prijateljica luna ne pade na Zemljo. Jeans James naslanja svojo trditve, da se bo luna nekoč razbila, na misel, da ti dve sili delujeta na obe strani lune — na ono, ki je obrnjena k Zemlji in na nasprotno stran — različno. Prišel bo dan, tako ugotavlja angleški učenjak, ko luna ne bo mogla več vzdržati pritiska na njo delujočih nasprotnih sil. Takrat bo nastopil kritičen trenutek. Luna se bo razlomila najprej na dva velika kosa, nato pa bo z matematično natančnostjo razpadla na štiri, osem, šestnajst kosov itd. Verjetno se bo iz teh koščkov naredil okrog zemlje sličen obroč, kakor ga ima Saturn.

Poleg vsega tega pa nam ta angleški učenjak daje tudi tolažbo.

Kar bojazen, da bodo nasprotno sile povzročile razpad našega trabanta lune, še prav posebno povečuje dejstvo, da se luna našemu planetu zelo počasi, ampak vedno nekoliko približuje. Ne z naglico, temveč korak za korakom, ne vzdržno. Danes je luna oddaljena od Zemlje 384.000 km. Angleški fizik in astronom meni, da bo nevarnost razdrobitve lune nastopila takrat, ko bo oddaljenost lune od zemlje znašala kakih 20.000 km. Prebivalci Zemlje bodo takrat videli luno tridesetkrat večjo kakor danes, svetloba te naše blede sosedje pa se bo tisočkrat povečala! Vse to pa se ne bo zgodilo ne jutri, ne pojutrišnjem, ampak po računih Jamesa Jeansa šele nekako čez 45 milijard let. Cloveštvo še tako preostane zelo lepa vmesna doba, v kateri ne bo potrebno, da bi si lomilo glave vsled bližnje lunine katastrofe.

IZGUBLJENA STAVA
Zdravnik: "Ali si niste mogli poprej noge umiti, preden ste prišli sem. Stavim, da tako umazane noge ni na svetu."
Bolnik: "Gospod doktor, če bi Vam pokazal drugo nogo, bi stavo izgubili."

KRALJICIN BRAT

Slika je bila te dni posneta v San Francisco, Calif. Na levi se nahaja David Bowers-Lyon, brat angleške kraljice Elizabete, ki se mudi na nekem vladnem obisku v Združenih državah.

DOMAČA FRONTA

CIVILNA EKONOMIJA POSTAJA TESNA

Sestanek voditeljev Združenih Narodov v Casablanci in njihova zaobljuba, da zavezniki ne sprejmejo od osišč drugih pogojev razun brezpogojne kapitulacije, poudarja važnost vsakega napora na domači fronti, ako naj dosežemo tako popolno in nedvomljivo zmago. To pomenja, da civilno prebivalstvo mora v vsakem pogledu napenjati vse svoje sile, da bo vredno naporov in činov naših borilcev — s tem, da prihranjamo gumij in kovine, da smo varčni z onimi jedili in kurivi, ki jih je premalom, da posvečamo vse svoje moči vsakemu delu, ki direktno prispeva k vojnemu programu in da mirnodušno ostajamo brez onih stvari — blaga in potrežbe — ki se ne ujemajo s pravo ekonomijo za časa vojne.

Tekom l. 1943 bo količina blaga in potrežbe, ki bo na razpolago vsem ljudem v Združenih Državah, mnogo manjša, kot je bila l. 1942, in ceni se, da bi se lahko še zmanjšala za dodatnih 23 odst. predno pademo na ono površino, ki predstavlja minimalne potrebščine civilnega življenja. Ven-

darle še ob taki minimalni površini bi uživali mnogo višji standard živeža, udobnosti in potrežbe, kot obstoja v drugih deželah, ki so v vojni.

Stalno zmanjšanje blaga in potrežb za civilno prebivalstvo ob znatno višjih narodnih dohodkih, ki tekem letošnjega leta bržkone preseže 125 bilijonov dolarjev, povečuje pritisk na ceno za vsakodnevne stvari, kajti na eni strani imamo več denarja na razpolago, na drugi strani pa imamo manj stvari, za katere bi mogli trositi svoj denar. Poprečni konsument v tej deželi je lani vsled kontrole cen prihranil zadosti, da je prištednja za poedino družino znašala povprečno \$140, in ako se cene držijo, bo znašala letos \$400. Da ni omejitve cen živeža, oblačila, najemnine in drugih potrebščin, naš kupovalni dolar bi bil vreden mnogo manj in vsi stroški vsled vojne bi bili znatno večji.

TREBA CIVILNIH OPRAMBENIH DELAVCEV

Urad za civilno obrambo (Office of Civilian Defense) je začel novo kampanjo za prostovoljne delavce, da se

izvrši vojni program na domači fronti.

Novi prostovoljci se bodo krutirali, da služijo kot "Block Leaders", kakor tudi na takih poljih, kot so prihranjanje materialov, konservacija, podhranjenje, poljedelstvo, prevazanje, oskrba otrok po dnevu, stanovanja, zdravje in bolnišnične potrežbe, in da nadomestijo one moške in ženske v obrambenih službah proti zračnim napadom, ki so bili poklicani v vojsko ali so šli v vojno industrijo, kjer delajo pretežko, da bi se nadalje mogli vdeleževati obrambnega delovanja.

REGISTRIRANJE OBROČEV

Nameravate rabiti svoj avtomobil to zimo? Tedaj ne vozite se predaleč tja, kjer je težko popraviti, ali preobnoviti obroč. To je razlog, zakaj je vlada predpisala obvezno pregledovanje obročev (tire inspection). Uradni nadzorniki (OPA Tire Inspectors) so nastanjeni v garažah, gazolinških postajah in delavnicah za obroč. Vozite se tja takoj in dajte pregledati svoje obroče. Za to utegne biti majhna pristojbina . . . 25 centov, ako ni treba odstraniti nikakega obroča . . . ali 50 centov, ako je treba bolj natančne inspekcije. Vsi imetelji avta, ki imajo B in C knjižico za racioniranje gazolina, morajo dati pregledati svoje obroče pred dnevem 28. februarja — vsi oni, ki imajo A karto, pa pred 31. marcem. To je vojna odredba.

IMEJTE VEDNO PRI SEBI NABORNE LISTKE

Sedaj se zahteva od vseh onih, ki so se registrirali za nabor (Selective Service registrants), da nosijo s seboj ves čas svoje klasifikacijske karte (Form 57), kakor tudi svoja registracijska spričevala (Form 2). Da bo vsakdo znal, v koliko se njega tiče ta odredba, pripravljena so bila sledeča vprašanja in odgovori:

1. Koga se vse tiče?
Odgovor: Vseh moških onih starostnih skupin, ki so se morali registrirati za morebitno vojaško dolžnost nekaj do dveh pred šestimi meseci. Ne tiče se pa onih moških, ki so bili v starosti med 45 in 65 let, ko so se registrirali.
2. Kaj je klasifikacijska karta?
Odgovor: "Classification Card (Form 57) je popoln dokaz, da je bil dotičnik v stiki s svojim lokalnim boardom in da mu je ta "board" izdal listek, ki prikazuje, kako je bil klasificiran, kar se tiče njegove uporabljivosti za vojaško službo.
3. Od samega začetka obveznega nabora se je zahtevalo od vsakega registranta da nosi s seboj svoj registracijski certifikat (Form 2); ali ne pomenja nova odredba, da mora sedaj imeti pri sebi dve karti?
Odgovor: Da. On mora imeti pri sebi svoj registracijski certifikat (Form 2) in svojo klasifikacijsko karto (Form 57), oba dokumenta vedno v svojem žepu začenši od 1. februarja.
4. Kaka je kazen, ako kdo ne nosi s seboj teh obeh kart?
Odgovor: Vsakdo, ki se pregreši proti nabornemu zakonu (Selective Service Act) ali kakih regulaciji istega, je podvržen kazni od največ \$10,000 globe, pet let zapora ali obeh.

• POSLUŠAJTE

jugoslovanski radio program, ki se oddaja vsako nedeljo od 9. do 10. ure zjutraj preko radio postaje WGES v Chicagi. —

RAZNOTEROSTI

JOVANOVIČ ČESTITA STALINU

London, Anglija. — Predsednik jugoslovanske vlade, g. Slobodan Jovanović, je poslal g. Jožefu Stalinu čestitko o priliki proslave 25-letnice Rdeče Armade in izrazil prepričanje, da bodo sijajne zmage Rdeče Vojske nad skupnim sovražnikom pospešile prihod dneva osvoboditve vseh evropskih narodov in med njimi tudi trpeče in uporne Jugoslavije.

G. Josip Stalin se je zahvalil jugoslovanskemu predsedniku vlade za to priznanje sovjetskim četam in njih uspehom proti skupnemu sovražniku.

DUH SE NI OGLASIL

Slavni čarovnik Harry Houdini je veroval v duhove in se je pred smrtjo dogovoril s svojo ženo, da ji bo skušal poslati kako poročilo iz sveta duhov. Umrl je leta 1926. Zdaj pa je umrla njegova žena. Pred smrtjo je povedala, da je deset let neprenehoma gorela lučka pred sliko njenega pokojnega soproga, in vsako leto na dan njegove smrti je skušala, da bi se sestala in pogovarjala z njim, kakor sta se bila prej dogovorila, pa brez uspeha. Zdaj sta oba v kraljestvu duhov.

NI MOGLA PRENESTI

Ko je slišala, da kažejo novice iz otoka Guadalcanala in da je na teh filmih posnet tudi njen 17 letni sin Melvin, je šla Mrs. S. L. Wilson v gledališče v Kansas City, da bi te slike videla. Ko so jih začeli kazati, je bila Mrs. Wilson tako prevzeta, da je omedlela. Nasled-

nji dan je spet prišla, da bi videla iste slike, in spet je omedlela. Ravno tako se je zgodilo še dvakrat; Mrs. Wilson še vedno ni videla dotičnih slik do konca, toda ne odneha; pravi, da bo poskusila še petič.

ŠKARJE ZA BRADO

Vojaki Strica Sama, ki so bili poslani v mrzle kraje, so dobili zdaj novo orodje, da ga priložijo svoji brivski opremi, namreč posebne škarje za brado (beard clipper). Fantje in možje po teh ledenih krajih pustijo brado rasti, ker se boljše počutijo v obraz, če je pokrit s kocinami, pa tudi ni tam prav nič pripravno, da bi se boljše počutilo briti. Vendar je tudi glede dolgotosti brade ali kocin gotova meja. Če so malo predolge, se napravi led na koncu, kar pa ni posebno prijetno. Posebne škarje za brado bodo rešile ta problem.

NAČELNIK McNUTT PROTI OBVEZNEMU DELU

Washington, D. C. — Paul McNutt, načelnik uprave, ki skrbi za novačenje ljudi za razne službe in dela izjavlja, da še ni potreba uvedbe obveznega dela, da bi se novačili ljudi za delo. Prostovoljnost v tej zadevi je boljša od obveznosti, pravi McNutt.

POTREBA VOJNIH POSOJIL

Washington, D. C. — Morgenthau, zakladniški tajnik objavlja, da si bo morala vlada najti nadaljnjih 13 bilijonov posojil za vojne namene. Kampanjo v ta namen bodo otvorili 12. aprila letos.

IZ SLOV. NASELBIN

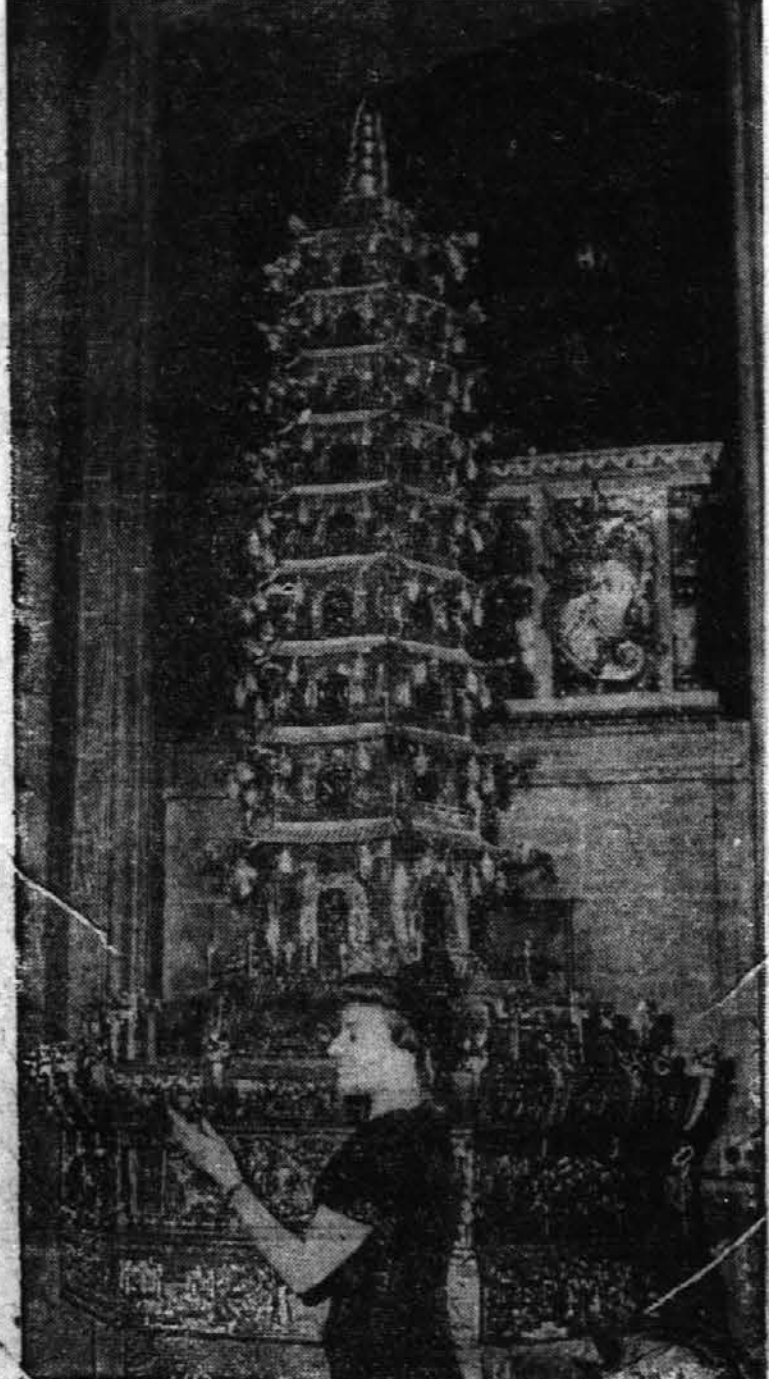
(Nadaljevanje z 2. strani)

Zdaj pa moram povedati, kaj vidim pred seboj. Pametnega nič! Pa kdo naj pričakuje resno prireditev za pustno nedeljo? Cloveku resni treba iskati žalosti in joka, ker to samo od sebe le prerada in prevečkrat pride, pač pa je upravičen, da si včasih poišče malo veselja in razvedrila, ki ga je te dni vedno manj na svetu. Pri Svetem Štefanu bomo zaključili predpustno sezono z maškarnim plesom, ki ga bo privedila tukajšnja podružnica Ženske zveze v nedeljo 7. marca zvečer v korist cerkvene blaginje. Ta prireditev bo za mlajše in starejše. Komur ni za plesanje, si pa lahko najde primerno družbo pri mizi, kjer lahko opazuje maškare, zraven pa

spi je vrček ali dva rumenega mleka, ali kar bodo že imeli. Ker imajo celo reč ženske v rokah, se ni treba nobenemu bati, da bo potrežba zaspana ali pomankljiva. Za odrasle je vstopnina 50c, za otroke pa 25c. Omerzov orkester bo igral okrogle komade. Najlepše, kakor tudi najbolj pomembne in najbolj zabavne maškare bodo dobile posebne nagrade. Pridite! Nobenemu ne bo škodilo, če se malo razveseli, pa magari tudi malo zasueče in malo zavriska. Saj to ni vsak dan. Mlajši si že najdejo svoje veselje in jih ni treba k temu priganjati, starejši pa v resnici potrebujejo posebnega priganjača. Pozabite na vse svoje križe in bodite veseli vsaj en večer! Vabimo tudi rojake in rojakinje iz okolice Chicage, ki niso vedno med nami.

Predpustni poročevalec.

DRAGOCEN POSNETEK KITAJSKEGA SVETIŠČA

Na predstoji sliki je posnetek slovečega šanghajskega svetišča, ki so ga naredili iz srebra in zlata in drugih dragocenih kovin. Vrednost cenijo nad \$519.000.00. Posnetek uporabljajo kot reklamno sredstvo za združenji kitajski relief.

FOR VICTORY

BUY UNITED STATES WAR BONDS AND STAMPS

Hlapec Jan

Stijn Streuvels

SESTANEK SE JE VRŠIL NA ITALIJANSKO-NEMŠKI MEJI

(Nadaljevanje z 1. strani)

nijem in njegovo družbo v Rim, kjer so se pogajanja in posvetovanja nadaljevala. Vsi zaključki niso znani. Prišlo pa je v svet toliko, da so Nemci uspeli s svojo novo zahtevo, da Italija pošlje nadaljne divizije na rusko fronto, nakar so Italijani pristali. Ta nemška zahteva po nadaljnem prispevku vojaštva od strani Italije je zelo značilna. Kaže namreč, da Nemčiji že hudo primankuje ljudi, ali pa je, da Nemci ne morejo italijanskemu vojaštvu več zaupati glede zvestobe na domačih italijanskih tleh, in ga bodo tako porazdelili med svoje edinice

na vseh raznih frontah in ga tako imeli pod strogim stalnim nadzorom. V resnici pa italijansko vojaštvo ne bo služilo na nevarni ruski fronti za drug namen, kakor za "topovsko hrano". Ker je Mussolini pač v Hitlerjevih kleščah in odvise od njegove milosti in nemilosti, pač ne more drugega, kakor prikriti vsemu, kar Hitler predloži in zahteva.

Druga poročila tudi omenjajo, da fronta v Tuniziji silno skrbi Nemce in Italijane. Pričakujejo zavezniške ofenzive in se na isto pripravljajo. Vodstvo vseh priprav pa je popolnoma v nazijskih rokah.

DOGODBICE

V svojih mladih letih je poznejši ameriški prezident ameriških Zedinjenih držav Abraham Lincoln hodil mnogo peš, da ni trošil preveč denarja. Nekoč je srečal voznika in ga

nagovoril: "Ali hočete biti tako prijazen in peljati mojo sukno do mesta?" "Prav rad", je odvrnil voznik, "samo povejte mi, kje naj vam jo pustim v mestu?" Lincoln je imel že pripravljen odgovor: "Saj res, najboljšo bo, da se peljem tudi jaz z njo."

VI SE UCITE ANGLEŠČINE - VAŠI OTROCI PA SLOVENŠČINE

iz Dr. Kernovega

ANGLEŠKO-SLOV.

BERILA

"ENGLISH-SLOVENE READER"

kateri se sedaj prodaja po znižani ceni, samo \$2.00

Naročila pošljite na:

AMERIKANSKI SLOVENEK

1849 W. Cermak Rd.,

Chicago, Illinois

VSAKO MINUTO

se porajajo razne novice po vseh delih sveta, po naših slovenskih nasebinah, itd. Vi gotovo hočete važne novice izvedeti. Kako?

VSAK DAN

v lepem in slabem vremenu, pomladi, poleti, v jeseni in pozimi, prinaša vam vesti in novice iz vseh delov sveta, pouk in informacije ter zabavne povesti in romane in drugo zanimivo berilo dnevnik

Amerikanski Slovenec

1849 W. CERMAK ROAD, CHICAGO, ILL.

Naročnina stane \$6.00 letno; pol letno \$3.00. — Za Chicago, Kanada in inozemstvo \$7.00 letno; pol letno \$3.50.

NAROČITE SI TA ZANIMIVI SLOVENSKI DNEVNIK!

J. M. Trunk

Ma'la ribica. Pravijo pa: male ribice, dobre ribice. Zupan mesta Cleveland je Slovenec Frank Lavše. Njegova žena ni Slovenka. Nič na tem. Lavšetova soproga, vidim notico, se je oprijela učenja — ruščine, in menda se je ruščine oprijel sam g. Lavše. To je na sebi zasebna zadeva, kakor je moja zasebna zadeva, da hodim na oddih gor v višine med jelene in orle. Nekaj pa le utegne biti na tem zanimanjem za ruščino. Mala ribica, pa je dobra ribica. Ako so Slovani močno in hudo za svoje plemenske jezike, Poljaki za poljščino, Čehi za češčino, Hrvati za hrvaščino itd., to ravno ni slabo, ampak hudo slabo je, ker navadno pri tem prav strastno odklanjajo vse, kar ni ravno v zvezi z njih plemensko slovanščino. Cirilica . . . brrrrr . . . ošteček . . . škandal . . . srbski pečati pri poštab v Sloveniji . . . nezaslišano, pod Srbi smo . . . in tako vsepovsod med Slovani, ampak soproga Lavšetova in g. Lavše sam sta izjema. Ali ne vidite male ribice, ki je dobra ribica?

Vidim še drug načrt za prihodnjo Evropo. Znani grof R. N. Coudenhove-Kalergi ima tak načrt, in na tem načrtu delajo menda ekonomisti na univerzi v New Yorku, je to ravno pravcati ameriški načrt. Vrlo zanimiv pojav, morda o tem še kaj zapišem.

Ta načrt predvideva tudi — jezik za novo Evropo, v kateri pa Rusije ni. Well, mogoče je, da se Rusija sama ne bo brigala za zapadno Evropo. Občevalni jezik naj bi postal angleščina, ki naj bi se vpejljala kot učni predmet v vse kontinentalne šole, tudi med Slovani, to se razume. Ali bi

in ali morda bodo Slovani protestirali?? Bojim se, da bi bili tiho ko miši in še vzhičeni bi bili pri — angleščini. Poznam mentaliteto teh Slovanov pri tuji robi, in angleščina je tuja, tuja skozinskož.

Recimo pa, da bi se uravnava prihodnje Evrope malo drugače zasukala: Rusija bi prišla do besede, in prišlo da bi do nekega združenja slovenskih plemen z Rusijo. Treba bi bilo jezika za občevanje, in edinole ruščina bi mogla postati občevalni jezik. Ruščina bi se morala vpejljati kot učilni in obvezni predmet v šole. Sakramiš, ali bi ne bilo ogorčenih protestov pri Poljakih in Čehih in Hrvatih in Slovanovih . . . povsod, ker to je že od sile, da bi se zdaj morali malo učiti — ruščine. In ruščina Slovanu nikakor ni ravno tuj jezik, v kratkem jo lahko zasilno vsak obvlada. Ampak protestov bi bilo, ker pač ni dosti soli v glavah plemenskih Slovanov.

Mala ribica, ko se v Clevelandu zanimajo za ruščino, pa je dobra ribica, ako bi prišlo do kaj takega še med drugimi Slovani.

V Nemčiji je podtalen radio, katerega ne morejo izslediti vsi nazijski lovski psi. Je ves za Nemčijo ta radio, ni za aliirance, biča pa nazije, ker bodo Nemčijo spravili do propada. Zadnjič je vzel ta radio na piko nazije radi laškega poslanika Dina Alfierja, katerega imenuje "Schweinehund". Kapitan Joahim von Oertzen se je povrnil nenadoma iz Afrike v Berlin, pa je zaslišal tega čednega poslanika pri svoji ženi. Vojska, vojska, vse pač nori. Škandal. Ampak merodajni naziji nčeto nastopiti zoper tega Alfierja, ker bi se lahko vsa sedanja Italija skujala, in to je drugi škandal. Tako tisti radio.

Ne vem, koliko je resnice na tem, če je pa tako, bi bilo iz tega razvidno, kakšni značaji delajo za civilizacijo zoper ruske bandite. To bi bil le majhen dogodek, ampak vrlo načilen dogodek, ako je resničen. Tu je le en laški Schweinehund, če ne prej bo vsaj na sodnji dan postalo očitno, da je vse polno takih Schweinehundov tudi tam in prav tam, kjer se zdaj zgrajajo nad laškimi in jih zmirljajo z izrazi, kakršni se tudi njim prikladajo. Civilizacija so vzeli v roke — Schweinehundi.

MEH ZA SMEH

EDINI RAZLOČEK

Konjederka: "No, kaj je rekel mestni doktor k tvoji boleznini?"

Kmet: "On tudi ni mogel nič najti; samo z glavo je majal!"

Konjederka (zmagoslavno): "Vidiš, prav kakor jaz . . . samo da je moje manjanje z glavo dosti cenejše."

STRANKA

Gospa A. "Pri kateri stranki pa je vaš mož, gospa?"
Gospa B. "Ta stranka sem jaz!"

PRODAJALEC POHIŠTVA

Dva pesnika se srečata v kavarni.

"No, kako Ti gre, prijatelj, ali si že dobil kje kako službo?" vpraša prvi.

"Ne," odgovori drugi, "ampak zdaj se bavim s prodajo pohištva."

"In si že kaj prodal?"

"Že, svoje pohištvo."

"No, Jan, kaj na stare dni dobivaš še pisma?" je vprašal nekdo.

"Od kake stare ljubezni iz mladih dni?" se je šalil drugi. Laura je radovedno pogledala od svojega šivanja in vprašala porredno:

"Naj ga preberem, Jan?"

Vsi so se zasmejali, a Jan ni trenil z očesom. Se se je s komolcem opiral na prekrižano koleno, žulil pipo in strmel v konec čevljev.

Toda pogovor se je sprožil.

"Če se Jan poroči, ni kar nič prezgodaj," je menila gospodinja, "nikdaj pa ne bi bila mislila, da si bosta pisala."

Ker ni nihče vedel niti besede o kakem Janovem razmerju, so morali pač na slepo srečo ugibati. Sumili so tri, štiri dekletke iz sosednih domačij, toda ena je bila premlada in o drugi je bilo znano, da sta prijateljica s Petrom ali Gustavom.

V kuhinjo so prihajale dekletke in hčere in novica se je med drezanjem s komolci brž razširila z vsemi podrobnostmi. Pri večerji je bilo še nekaj zbadanja in posmehovanja, a pismo je ostalo v Janovem hlačnem žepu. Potem je Jan vstal iz mize, vzel kotel s toplim lanom in voščil vsem lahko noč. V naglici je opravil konje, ne da bi kaj gognil, še enkrat potipal pismo v žepu in neodločno obstal. V temi je nato brskal po svojem kovčegu, oblekel nedeljsko obleko, nataknil na glavo klobuk iz zajčje kože in se potipal, če ima mošnjček v žepu. Ko je zapahnil hlevna vrata, je oprezno in tiho šel vzdolž skednja, zaklical psu "boš šel", odprl mrežna vrata in jih nalahno zaprl za seboj.

Drugi dan je gospodarja navsezgodaj prebudilo glasno cepetanje konj. Stopil je v hlev, da bi videl, kaj se je spet napelo, in je s svetilko posvetil v prazne jaslje in na slamnjajo v Janovi postelji. Preiskal je kovčeg in ko je zapazil, da ni Janovega klobuka in čevljev, se je sam ponižal, da je dal konjem ovsu. "Jan se potepa," je zagodrnjal.

"Si mu dala denar?" je vprašal gospodinja.

"V nedeljo me je prosil za deset frankov."

"No seveda, zdaj pa imamo, fant je šel v gostilno. Kaj takega mora priti zmeraj, kadar tičimo v najhujšem delu."

Gospodinja ni dejala nič, a mislila je na novega konja in na storijo s pismom. Jana je poznala boljše kakor lastne otroke; vedela je, da ga najneznatnejši vzrok spravi iz ravnotežja in da ni imel zoper to drugega zdravila, nego da je pil.

"Veš kaj, temu bomo pa napravili konec," je sklenil gospodar čez nekaj časa.

"Ze pet, šest mesecev sem se dobro držim in ostaja zmeraj doma," je oponesla gospodinja. "Mislila sem že, da se je docela odvadil piti. Saj lahko pošlješ Jakoba s konji na delo."

"Seveda, s to hudo mrho! Fant se pone-sreči, preden pride do njive."

"Zakaj pa kupuješ tako slabo blago? Prepričana sem, da bi Jan ne bil nič mislil na pijačo, če bi ga ne bil vgriznil v roko. Saj vendar s oranjem lahko kak dan prenehamo. Ali pa, kaj bi ne mogla Laura namesto tebe na trg?"

"Ali bo ta tvoj čednostni patron neki

prišel v petih dneh domov?" je vprašal gospodar porogljivo. "Zdaj moram pač ostati doma. — Jakob, osnaži konje!" je zaklical. "Jan se potepa. Pa bodi previden z novim, je vseh muh poln. — Bogve, če to one ne bo morda ves teden pilo," je mrmral sam vase in se razbesnel. Jezil se je, da je nasproti temu hlapcu čisto brez moči, in da mora delo na polju v tako lepem vremenu stati.

"Če so ljudje tako dolgo pri hiši, mislijo, da lahko rastejo gospodarju čez glavo. A jaz si bom tega tiča še privoščil! — Ali ima še kaj denarja?" je vprašal.

"Kdo bi to vedel? A bo že tako, saj hrani vse poletje."

"Potem bo pač dolgo z doma," je skušal gospodar prepričati ženo o svojem mnenju. "In poglej vreme! Pa pusti delo takole na pol storjeno. — Najel si bom kar novega hlapca."

"Da, kar pripelji katerega še slabšega k hiši!"

In zdaj se je razlila povodenj besedi nadenj. Ker je bila trdo prepričana, da ne bo nikdar moči dobiti boljšega hlapca, je naštevala vse mogoče napake, ki jih imajo hlapci.

"Pomisli vendar, gospodar, hlapec, ki smo ga redili od mladih nog in ki ti že dvajset let zvesto služi! In zaradi teh nekaj dni, ko takole izpreže! Kak drug bi vsako nedeljo tekel v vas in v ponedeljek opravil samo pol dela ali sploh nič!"

Gospodar ni mogel več vzdržati in je godrnjaje odšel v hišo. Potem je prišel spet ven, končno le sam napregel konje in odšel na njivo, da ne bi več poslušal žene. Ves dan je bila v hiši slaba volja. Delavci in služinčad so šepetali med sabo nalahno, kakor da ne smejo motiti bolnika. Dekle so vpraševale pogledovale gospodinjjo, ki je svoje delo opravljala s stisnjenimi ustnicami. Vse posle je bilo treba na novo urediti, ker ni bilo nekaj v pravem tiru. In nihče si ni upal glasno peti. Vsakdo, ki je iz kateregakoli razloga prišel do dvorišnih vrat, je radovedno pogledal po glavni poti, da bi videl, ne bi li kje opazil Jana. Gospodinja je naskrivaj poslala v vas hlapca, da bi po gostilnah pogledal za Janom. Vrnil se je popoldne brez Jana. Pri "Sinjem labodu" in pri "Jelenu" in pri "Poštnem golobu" je Jan bil, pa odšel, ne da bi kdo vedel, kje se je spet ustavil. Tako je šlo tri dolge dni. Nihče ni več govoril o hlapcu. Preden je zvečer šla gospodinja spat, je opazila, da je v hlevu luč. Po pristih je stopila tja in čula, kako Jan polglasno govori s konji.

Veliko breme se ji je odvalilo od srca. "Jan je doma," je brž povedala gospodarju. "Hvala Bogu!"

Drugi dan je hlapec prišel ob navadni uri v kuhinjo, da bi pil kavo. Ne da bi koga pogledal, se je zavlekel v kot, kjer je naglo jedel. Ne da bi črnil, je poslušal osorna povelja gospodarjeva in se umaknil k svojemu delu, vesel, da more tako iz hiše.

Opoldne ni nihče znil o Janovi vrnitvi. Navadno življenje in dobra volja sta se kar na mah vrnila. Jan se je oščajal, dokler niso vsi odšli, in je ostal z gospodinjjo sam. V zadregi je vrtal in vrtal z roko po žepu in si ni prav upal z besedo na dan.

(Dalje prih.)

Tiskarska dela

vse vrste točno in lično izvršena izdeluje naša tiskarna za organizacije, društva, trgovce in podjetja. Mi izdelujemo lepe tiskovine v več barvah. Dajte vaše prihodnje naročilo za tiskovine nam in prepričajte se o naši tozadevni postrežbi.

TISKARNA AMERIKANSKI SLOVENEK
1849 WEST CERMAK ROAD, CHICAGO, ILLINOIS